

Laki Vingas

Vakıflar yeni düzenleme bekliyor

Vakıfların el konan mülklerinin iadesiyle ilgili KHK'nın öngördüğü başvuru süresi sona erdi. Bir yıl içinde 51 taşınmaz iade edildi. Vakıflar yeni düzenleme bekliyor.

Vakıflar Meclisi üyesi Vingas:

"VGM 'Ben bu mülkü tasarru-
fumda tutmadım, neden sana
tazminat ödeyeyim ki?' diyor.

Ama ben de 'Hakkımı ihlal ettin'
diyorum. Buna en iyi örnek Tuz-
la Kampı (Kamp Armen) ve Bo-
monti Mihitryan Okulu'dur."

YORGO DEMİR 8'DE

115 cemaat vakfından 1452 başvuru

YORGO DEMİR

ygodem2000@gmail.com

Geçen yıl yürürlüğe giren, cemaat vakıflarının el konan mülklerinin iadesiyle ilgili kanun hükmünde kararname (KHK) öngördüğü başvuru süresi sona erdi. KHK yayımlandığında, cemaat vakıflarının mülkiyet sorunlarının çözümünde olumlu bir adım olarak değerlendirilmiş, ancak sorunları kökten çözeceğine dair kuşku da beraberinde getirmişti. Çoğu vakıf yöneticisi ve uzmanın kanaati, yasadaki eksiklikler nedeniyle birtakım sıkıntıların devam edeceği yönündeydi. Öyle de oldu; bir yıl içinde 51 taşınmaz iade edilirken, bir mülk için tazminat ödenmesine hükmedildi, 32 ret kararı verildi. Kamulaştırma, satış ve trampa nedeniyle cemaat vakıflarının elinden çıkan taşınmazların kapsamı dışında bırakılmış olması ve el konup ilk sahibine iade edilen taşınmazlar konusunda herhangi bir düzenleme içermemesi, söz konusu Vakıflar Yasası üzerinde yeni düzenlemeler yapılması gerektiğini gösteriyor. Sorunu en yakından bilen isimlerden, Vakıflar Meclisi üyesi Laki Vingas'la konuştuk.

- Azınlıklara ait taşınmazların iadesi ile ilgili KHK'nın öngördüğü bir sendik süre doldu. Toplam kaç başvuruda bulunuldu?

115 cemaat vakfından, 1452 taşınmaz hakkında talep var. Bu, beklenenden çok üzerinde, büyük bir sayı. Yasa kapsamında olmayan bazı başvurularda da bulunulmuş; mesela gerekli formlar dahi doldurulmamış veya mesela 1958'de yıkılmış bir dükkanın da iadesi istenmiş. Yöneticiler, aslında bu taleplerin çoğunun yerine getirilemeyeceğinin farkında ama haklı olarak bir mesuliyet duygusuyla, 'ya tutarsa' anlayışıyla ve eksik kayıt vermek kaygısıyla başvuruyorlar.

- Vakıflar bu bir yıllık süreyi doğru kullanabildi mi?

Bir-iki ay öncesine kadar müraa'atların sayısı son derece azdı. Son iki ayda talepler çoğaldı. Biz de vakıflarımızı, işlemlerini hızlandırmaları için sürekli olarak ikaz ettik. Önceki dönemlerde Vakıflar Genel Müdürlüğü

Laki Vingas

(VGM) başvuruları süreç tamamlandıktan sonra değerlendirmeye başladı, bu kez dosyalar süreç içerisinde incelendi ve karar verildi.

- Bu süre içinde Rum vakıfları toplam kaç başvuruda bulundu? RUMVADER, bir çalışma yürüttü mü?

RUMVADER birkaç kez çağrıda bulundu, bu konuda çalışan avukatlara, desteğe ihtiyaç duyan vakıflara yol gösterildi. Tabii, bir emlak komisyonu gibi değil, daha çok danışmanlık niteliğinde çalışmalar yapıldı. Dolayısıyla, elimizde Rum vakıflarıyla ilgili bir veri yok. Keşke cemaatlerde bu konularda daha birleştirici, daha merkezi bir anlayış, daha kolektif bir çalışma yapılabilseydi.

“VGM 'Ben bu mülkü tasarrufumda tutmadım, kullanmadım, satmadım, para kazanmadım; neden sana tazminat ödeyeyim ki? Ben bunu alıp sahibine iade ettim' diyor. Ama ben de azınlık cemaati olarak diyorum ki, 'Sen bunu yaparken benim hakkımı ihlal ettin. Ben, devletin izniyle orada bir yatırım yaptım, bir gelecek yarattım, bir sistem kurdum. Ama sen bunları elimden aldın.' Buna en iyi örnek Tuzla Kampı (Kamp Armen) ve Bomonti Mihitryan Okulu'dur.”

- Yasada yeni düzenlemeler öngörülüyor mu?

Vakıflar Yasası'nda eksikler var ama bu yasanın artıları da çok büyük. Eksikleri görüyoruz ve ileride değerlendirmek üzere not ediyoruz. Ama oraya varmadan, burada başka bir süreç var. Bu süreci tamamlamadan bir sonraki adımın hesabını yapmayalım. Önce bu süreçte doğru çalışıp, süreci en verimli şekilde değerlendirmek ve yasa çerçevesinde doğan haklardan maksimum seviyede yararlanmalıyız.

- Ne tür eksiklikler bunlar?

'Zilyetlikten sahiplenme' diye bir olay var; bir şekilde vakfa geçen, bir vakfın 20 yılı aşkın bir süre kullandığı ve vergisini ödediği mülk o vakfa ait oluyor. Devlet, 1974 Yargıtay kararına dayanarak bu tür mülklere el koyuyor. Problemlerden bir diğeri, 1936'dan sonra elde edilen taşınmazlara, ilk sahibine iade edilmek üzere devlet tarafından el konması. VGM, "Ben bu mülkü tasarrufumda tutmadım, kullanmadım, satmadım, para kazanmadım. Neden sana tazminat ödeyeyim ki? Ben bunu alıp sa-

hibine iade ettim" diyor. Ama ben de azınlık cemaati olarak diyorum ki, "Sen bunu yaparken benim hakkımı ihlal ettin. Ben devletin izniyle orada bir yatırım yaptım, bir gelecek yarattım, bir sistem kurdum. Ama sen bunları elimden aldın." Buna en iyi örnek Tuzla Kampı (Kamp Armen) ve Bomonti Mihitryan Okulu'dur.

Konulardan biri de, 'senetsiz' addedilen vakıflar. 1936'da listelerde mevcut olmasına rağmen 1939'da yapılan kadastro çalışmalarında vakıf bazı mülklere sahip çıkmamış, bilmemiş, duymamış. Sonra bunlar Hazine'ye geçmiş ve Hazine tarafından satılmış. Bunlar yasa kapsamında değil. Oysa orada da bir tazminat hakkı olması lazım.

- Tazminat bedellerinin düşük olacağı yönünde kaygılar var...

Şu ana dek benim bildiğim bir problem çıkmadı. Üçüncü kişilere geçen ve Vakıflar Meclisi'nden, hakkında tazminat kararı çıkan bir mülk var, ama onun da uygulamasına henüz başlanmadı. Benzeri durumlarda itiraz hakkı var, ekspertiz hakkı var. Diyelim ki devlet ekspertiz raporlarını tanımadı, verdiği dairesinin koyduğu değerlere göre hareket etti. Bu bence de gerçekçi olmaz. Bana göre, tazminat konusu iyi bir mevzuat sistemine oturtuldu. Yasa, devlete ve kurumlara süre kısıtlaması getiriyor; dolayısıyla devlet kurumları keyfi cevap verme lüksüne sahip değil.